

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

A koalíció nem kerülheti el végét. Rá kell jönnie, hogy merőben alaptalannul nagyozott, a mikor töltött káposztának képzelte magát, a mely tudvalevőleg fölmelegítve is jó, sőt így jobb, mint az első szervirozásban.

A fölmelegített koalíció, minden verejtékes erőlködése dacára, föltartóztatlanul közeledik a csőd felé. A választópolgárság már cserbenhagyta. Nemhogy a munkapárt sorai-
ban tudott volna terti hódítani a szövete-
zett ellenzék, de meg saját párthívei is egyre fokozódó kedvetlenséggel szemlélik azt a megvadulást, melyet a „vezérek“ a politikai porondon komédiáznak. Eltekintve egynehány ujság mondva csinált lármájától, a közvele-
ményben már semmi visszhangja nincs az ellenzék semmiféle szózatának vagy cseleke-
detének. Hogy csinálak-e vagy nem csinál-
nak botrányt a képviselőházban, a delegáció-
ban és hogy miféle új mesterforgásokat eszelt ki s valósít meg az „intéző bizottság“, mindezt már a kutya se bánja. Fogalmazhat Apponyi még oly körmönfont manifesztumokat, írhat Andrássy még oly hosszú ezikkeket, mondhat Déry még oly hazug beszédeket, ezeket már jóformán senkisésem olvassa, a szegény ujságírón kívül, akinek muszáj mindent elolvasnia. Valami kétszáz negyü-

lest hirdettek szeptember-október hónapokra és ezekből még huszat se tartottak meg. És a mit megtartottak, az is csak arra volt jó, hogy újból és újból nyilvánvalóvá tegye a polgárság szembeötülő közömbösségét a parlamenti ellenzék „küzdelmé“ iránt.

Im már jóformán csak a szocialista szövetségesek tartják a koalícióban a lelket. Csakis velük és általuk tudnak még itt-ott — főleg Budapest utcáin — némi számbavehető életjelt adni magukról. Azonban már a szocialista támogatás is észrevehetőleg lanyhul. A munkások kezdik belátni, hogy a szervezetelt ellenzék magánai és junkerjei talán még sem az az elem, amely demokratikus komoly törekvéseik megvalósításához segíthetné őket. Hiszen a koalíciós programban máris háttérbe szorult az általános választói jog követelése. Sőt az egyik fő-vezér, Károlyi Mihály gróf, ószintén megmondotta a mult vasárnap Gödöllőn, hogy ők a kormány által benyújtandó választójogi törvényjavaslat keresztülvitelét még abban az esetben is megakadályoznák, ha az tényleg olyan széleskörű jogkiterjesztést jelentene, amilyent az ellenzék kíván. Mert nekik mindenkéfélt a Lukács és a Tisza feje kell. Azt már nem mondotta, csak gondolta Károlyi, hogy ennek a két urnak a fejével együtt — a helyük is kell nekik. Választási reformot aztán bizonyára ők fog-
nának csinálni, mihelyt erre ráérnének. És

természetesen az Andrássy gróf közremükö-
désével. Addig a szocialisták várhatnak.

Várnak-e és belenyugosznak-e a választó-
jogi reform erőszakos eltolásába? — erre a kérdésre a szocialdemokrata párt vezető embereinek a választ nem az exczellenciás és méltóságos urakkal való kétesértéku fra-
ternizálás örömeiben, hanem a saját tiszta munkás-lelkiismeretükben kell megtalálniok.

Maga a munkásnép, a mint mondtuk, már nem egy tanulságos jelét adja annak, hogy megrendült a bizalma a parlamenti szövetségesekben. Mind kevesebb szocialista áll mostanság kötélnék, hogy publikumot szolgáltatson a gróf uraknak és személyi biztonságukat kockáztató harcosokat az utcai tüntetések számára, melyeknek a végén jól megvédett erkélyekről szokott szónokolni egy-egy „küzdő“ gróf ur. Kezd a munkásnak drágább lenni a maga bőre, mint az Apponyi—Andrássy—Batthyány—Károlyi-szövetkezet politikai hazárdjátéka, melyről nap-nap után mindinkább kiviláglik, hogy abból ezen a teremtett világon senki másnak haszna nem lehet, csak egyedül nekik.

Meg vagyunk győződve, hogy mihelyt Lukács László miniszterelnök benyújtja a maga választójogi reformját és mihelyt eltagadhatatlanná válik, hogy a jogkiterjesztes terén eleget tesz a munkásság jogos igényeinek: még gyorsabb tempóban fog előre-

Komoly téma.

— Maga javíthatatlan bókoló. Lássá én már elsóktam az ilyen virágos beszédektől. Különböben is maupáság már nem az ilyen stílus van szokásban. Beszéljünk inkább komoly dolgokról.

— Állok rendelkezésére. Ez a smaragdgyűrű, a melyet még nem volt szerencsém látni a kezén. Egész komolyan feltűnő szép, bizonyára kedves emlék is.

— Tetszik magának?

— Az én izlésem szerint szebb az a kézgyűrű nélkül. De most már csakugyan a legkomolyabb dologról beszélnek. Gratulálok az új köntöséhez, olyan remek és fényes, hogy bűn volna hallgatni róla.

— No igazán örvendek, hogy legalább ez tetszik.

— Nekem? Nem mondhatnám, hogy valami különösen tetszik. Nekem akkor tetszik legjobban, mikor a legegyszerűbben van öltözve. Például az utcai ruhájában igazán olyan, mint egy mosolygó bájos gyermek.

— Különös jó kedve van.

— Hogyne volna, hisz rám nézve mindig ünnep, mikor láthatom.

— Beszéljen már valami okosabb dologról.

— Higye meg, többet ér egy szemernyi édes ostobaság egy mázsa bölcseségnél.

— A mint már előbb mondtam, az ilyen virágos beszéd régmúlt idők, romantikus idők divatja. Ma már nem hallgatjuk olyan szívesen, mint a régi idők ábrándos hölgyei hallgatták.

— Ebben ugyan kegyes engedelmevel kétkedem; mert a míg az emberek egy nő szép és kedves egyénisége iránt lelkesedni tudnak, addig ennek a lelkesedésnek meg lesz a maga hangja is. De hát parancsoljon velem, beszéljünk komoly dolgokról. Talán a politikai helyzet nehézségeiről? vagy talán a kalkuttai pályához újjáépítésének terveiről? vagy azon gazdasági károkról, melyeket a hosszas esőzés okozott? vagy talán az angol nyelv grammatikájának szabályairól méltóztatik?

— Ha úgy tetszik magának is, maradjunk az elsőnél, beszéljünk a politikáról. Azt mondják, hogy maga olyan politikai ember. Hát mondja meg nekem, mi is valójában az a politika?

— Kérem, az olyan mesterség, amit csak úgy egyszerűen nem lehet megmagyarázni. De megpróbálom. Valakit eldicsérünk, hogy milyen kitűnően ugrik, s hogy az előttünk levő 5—6 méter széles árkot bizonyosan egész könnyedén átugorja. Mikor aztán látjuk, hogy neki készülődik az ugráshoz, akkor nagy képtelen figyelmeztetjük, hogy talán mégse kel-
lene megpróbálni, hátha nem sikerül. A mi

fellelkesített emberünk ugrik s vagy átugorja az árkot vagy nem. Ha átugorja, a mi érdemünk; mert a mi biztatásunk nélkül nem bátorkodott volna. Ha belécsik s a nyakát szegi, akkor azt mondjuk: „Megmondtam előre, hogy baj lesz, ne próbálkozzék.“ Hát ilyen a politika.

— Hisz ez közönséges ugratás.

— Igaz, igaz, de hát ezt az ugratást finomabb néven politikának nevezzük. Vagy például egyik párt a választáson legyőzi a másikat; persze nem valami válogatott eszközökkel; a hogy lehet. Háboruban nem kímélik az embert. S aztán a győztes párt a legyőzöttnek a hivatit elcsapja az állásukból, megfosztja a kenyérüktől, odaveti családostul, gyermekestül a legbizonytalanabb jövőndőnek; sőt hazaárulónak bélyegzi s — a mennyiben rajta áll — kiközösíti a társadalomból.

— Hisz ez vadság.

— Nem kérem, ez politika. Vagy ha egyik párt a másik párt szavazóit leitatja, vagy valami furfanggal visszatartja, hogy szavazni ne mehessenek. Vagy ha választáskor olyan ember szavazatát is beírják a jegyzékbe, a ki nemcsak hogy nem szavazott, de ott sem volt, a hol szavazni kellett volna; sőt talán már előbb meg is halt.

— Hiszen ez legalább is huncutság.

haladni az a válási procezzus, mely a kaszinói urak és a szociáldemokraták között máris megindult. És abban a pillanatban, ahogy ez a különben is természetellenes frigy felbomlik, nyomban vége lesz a koalíciónak is.

A közutak költségvetése a jövő évre 24.240.000 K.-ban van előirányozva, szemben az 1912. évi 17.166.000 K.-val. A többlet tehát mint 7 millió K., amit a fokozottabb mérvben eszközözendő utépitkezések indokolnak. A többletből 3 millió K. a törvényhatósági közutak folytatólagos kiepitésére, 1 millió K. pedig a közutakat, vasúti állomásokat összekötő közutak fejlesztésére esik. Ezenkívül 1.200.000 K. az állami közutakon levő nagyobb fahidaknak végleges jellegű hidakká való átépítésére fog fordíttatni. A kereskedelmi miniszter tárczája költségvetésének indoklásában megemlíti, hogy egy új utépitési programot dolgoztatott ki, amely szerint a közeli években 3760 km. törvényhatósági utat lesz kiépítendő. Ennek költségei 60 millió koronára fognak rugni.

Tisza István gróf e hó 18-án — hétfőn — tartja meg beszámolóját Aradon. Tisza reggel érkezik oda Gesztről és délután 3 órakor mondja el beszámoló beszédét. Este banket lesz. Budapestről száznál több munkapárti képviselő megy le a beszámolóra.

A fuziót kívánják, sürgetik a néppárt és a pártokivüli 67-esek. A pártokivüli függetlenségek a két Károlyi gróf révén már régen megvan nyerve az eszmének. Sőt emlékezhetünk rá, hogy Károlyi Mihály gróf volt az első, ki ezt a honmentő eszmét először dobta ki a világba.

Természetesen a Kossuth-párt, amely vezére révén közvetlen részese volt a kvótaemelésnek, a rossz kiegyezésnek, amely inkább kettészakította a függetlenségi pártot, sem hogy követelje az önálló bankot, —

— Nem kerem, ez a legvalóságosabb politika.

— De csak nem akarja elhítenni velem, hogy ilyen közönséges trükkökből áll a politika? Bizonyosan van ennek a szónak más értelme is.

— Van asszonyom, csakugyan van más értelme is. És talán eljön majd a haladó műveltséggel az a korszak is, talán meg mi hozzánk is, a mikor a „politika“ neve alatt nem gratást, embertelenséget, becsapást és zsakmányolást értünk. A politika tulajdonképpen állami ügyekkel való foglalkozást, állam-kormányzást jelent.

— Hát hogyan lett belőle olyan fogalom, amelybe minden rosszat bele lehet foglalni, sőt — köztapasztalat szerint — minél több rossz tulajdonság érvényesül benne: annál jobban örvendnek, mulatnak rajta az emberek?

— Pardon! csak az emberek egyik része örvend; bezzeg a másik annál jobban panaszkodik és bosszankodik. De felelek a kérdésére. Országok kormányzása, népek ügyének gondozása nagyon nehéz feladat, sok akadályal kell értük megküzdeni. Legnagyobb akadály pedig az, hogy más országoknak, népeknek szintén hasonló s egészen jogos törekvések van; s ezek a törekvések gyakran szembe kerülnek egymással. Valóban a politika, akár nemzetközi, akár állami, akár partpolitika: tulajdonképpen az erők mérkőzése,

már régen tisztában van avval, hogy őt már semmi szálak sem fűzik a függetlenségi és 48-as programhoz, eszmékhez és — a függetlenségi választókhoz. Ő minden kockázat nélkül belemehet abba a fuzióba, mely „független a 48-as és 67-es közjogi elhatárolástól“. Őket már a hamis szemérem sem köti a függetlenségi és 48-as jelzőhöz, annyira nyíltan elszakadtak tőle. A függetlenségi választóközönségtől nincs mit remélniök, vermérsékletük, gondolkodásuk teljesen idegen a közjogi harcoktól.

Ellenben a Justh-párt szemérmetlen provizóriumos felkínálkozásai, gyanús bécsi összeköttetései, hataloméhes vad erőlködései, tavalyi delegációs szereplése után még mindig elég vakmerő, hogy spekuláljon a függetlenségi választók kegyére. A Justh-párt függetlenségi párt akar maradni, mert számít a függetlenségi választók tudatlanságára és feledekenységére. Mert ők kielégítetlen hatalomhűsből otthagyták az utolsó percében a koalíciót, azt hiszik, hogy nekik megbocsátják a koalíciós szereplésüket. És mert nem sikerült nekik a provizóriummal, a kétéves katonai szolgálat és a magyar katonai perrendtartás elejtésével a bécsi kegyet elnyerni, most a választóközönség elfogadja őket ismét valódi és hamisítatlan kuruczoknak.

Készül, sístereg, fő már a nem jó illatu politikai kotyvalék, az elvtelen, programtalan habarek-párt. Hát csak hadd készüljön, sőt azt kívánjuk, hogy siessenek vele. Ez is hozzájárul a nagy tisztulási folyamathoz. Egy hazugsággal ismét kevesebb lesz a közeljövőben. Nem fogják magukat függetlenségeknek hazudni azok, akik sohasem voltak azok.

Háboru.

A balkáni szövetséges államok hadseregei győzelmesen haladnak előre és Törökország végleges leverése most már bizonyosra vehető. Szerbia nagyzási hóbortjában az Adriai-tengerig akar előrehaladni, de itt

az érdekek összeütközése, küzdelme egymással. Mindegyik fél egész fegyverkészletét: anyagi és szellemi erejét, tekintélyét, sőt felfangját, még az erőszakosságot is harcába viszi: csak hogy győzzön. Mert fő a győzelem, a siker. Egyetlen hiba van: a sikertelenség. Hogy a sikert milyen eszközökkel érik el, az mellékes. A történelem bizonyítja, nemcsak a múltban, hanem ma is mindennap, hogy egyesek, ezrek, százezrek, nagyok és kicsinyek vagyona és élete kerül kockára és pusztul el, ha a politika úgy kívánja. Ez az ország nem az erzelgés és jámborság országa. S mindent igazol az a szó, hogy „politika“, vagyis a hatalmi érdek. No most már ebből mi következett? Az, hogy a mi politikai társadalmunk megtanulta, megszokta a politikában sikeres eszközök használatát olyan téren is, a hol pedig már az erkölcs és józólés szabályainak kellene uralkodni, tudniillik a társas élet terén. S az ugratást, becsapást, felfangot, hazugságot, embertelenséget, zsarolást nem nevezi többé a maga nevével ugratásnak, becsapásnak, felfangnak, hazugságnak, embertelenségnek és zsarolásnak, hanem könnyed és kellemes mosoly kíséretében: politikának. És pedig jó politikának, ha sikere van; rossz politikának, ha nincs sikere. Ásitson már kedve szerint asszonyom, ettől a sok unalmas történetről.

— Dehogy ásitok. Hiszen ez nagyon ér-

szemben találja magát monarchiánkkal és ez a kérdés azzal fenyeget, hogy a legrövidebb idő alatt a háboru veszedelmét zudítja reánk.

Az osztrák-magyar külügyminiszter egy barátságos nagyhatalom követe útján közölte a szerb kormánnyal, hogy a monarchia csak Prizrendig engedi meg a meghódított területek birtokba vételét. Ha másként nem lesz foganatja tiltakozásának, fegyverrel is kész megakadályozni Szerbia további előnyomulását.

Pasic miniszterelnök erre kijelentette, hogy Szerbiának ut kell a tengerhez és ezt, ha szükség van rá, háboru árán is megszerzi.

A Balkán-szövetség megállapodott abban, hogy ideiglenesen megszállják Konstantinápolyt. A csatározásai utközet után a bolgár sereg bevárja a többi szövetséges sereget és együtt vonulnak be a török fővárosba.

Konstantinápolyban óriási a remület. Maga a szultán is biztosra veszi, hogy a bolgárok beveszik Konstantinápolyt. Egy hajó már készen áll a szultán elszállítására. A hárem már utra készen áll.

A bolgár és a görög követelek egy tárgyalás alkalmával rendkívül hevesen összeszólköztak. A vita hevében a bolgár követ kategoricze odavágta a görög követnek: Görögország most sokkal nagyobb igényeket támaszt, mint a milyent a háboru előtt emlegetett.

Szentpétervárról érkezett távirati jelentés szerint az orosz kormány négyszázezer tartalékos katonát tartott vissza a zászlók alatt.

Ismaíl Kemal bej, az albán vezerek egyik legkiválóbbja Bécsbe érkezett. Ott várja be az oda visszatérő gróf Berchtold külügyminisztert. Az albán vezér megjelenése külügyminiszterünknél, mint értesültünk, szoros összefüggésben van az albán kérdéssel. Ha Szerbia elfoglalja Albániát, az albán törzsek nem járnak jól. Török uralom helyett szerb uralom alá kerülnek. Vaskez jön a puha török ujjak után. Maga Belgrad adja ki ezt a jelszót. Nem esoda, hogy az

dekes, de egy kissé elméleti dolog. Szeretnem valami határozottabb, konkrét politikai kérdésről a véleményet hallani. Peidai a választói jog kiterjesztéséről; mert lássa ez a nőket közelebből is érdekl.

— A jogról nekem általában is nagyon reális véleményem van, azért ebben a kérdésben sem tudok magáért a jogért tulságosan lelkesedni. A jog olyan mint a színhazi jegy. A ki megveszi, vagy megkapja, elmehet vele az előadásra. De ha nincs szemé, hogy lásson, ha nincs füle, hogy halljon; ha nincs érzeke vagy előképzettsége, hogy az előadás művészetét, a zene szépséget megértse és élvezze: akkor hiába van jegye az előadáshoz, mert annak rá nézve nincs értéke. A mi a jogot illeti: joga van az embernek enni, örülni, élni; és még is hany ember van, a ki nem eszik, mert nincs étvágya, vagy nincs mit ennie; hanyan töltenek napokat, éveket bubánatban, szomorúságban? És az élethez való jog mellett betegek leszünk, elgyengülünk és meghalunk valmennyien. Ki merné kétségbe venni, hogy a magyar nemzetnek történelmi joga, hogy teljesen önálló szabad, független és hatalmas királyság legyen? És miért nem az? Mert nincs ereje hozzá. Ki merné kétségbe vonni, hogy minden nőnek joga van szezononkint egy szép kalaphoz s egy új kötöshöz? És ha megelégszenek azzal, hogy erre a kétségtelen, istenadta jogra hivatkoznak; mit gondol, vajjon lesz-e

albán törzsek nem lelkesednek ezért a jövőért. És Albánia függetlenségének megővése céljából a nagyhatalmakhoz fordulnak. Elsősorban Ausztria-Magyarországhoz, melynek nemcsak uralkodó katolikus egyháza gyakorol fölöttük patrónátust, de a mellyel politikai törekvések is mindig megértésre találtak.

HIREK.

— Ref. egyházkerületi közgyűlés.

Tegnap vette kezdetét Kolozsvárott az erdélyi reformátusok egyházkerületi közgyűlése, melyre Nagyenyedről Zeyk Dániel főgondnok, Lázár István, Molnár Károly, Bathory Gyula, Fejes Áron, Zayzon János tanárok és Garda Kálmán kollégiumi gondnok utaztak fel. Bennünket a mi kollégiumunk ügyei érdekeinek legközelebb. Két tanárválasztás lesz a gimnáziumhoz, melyre a jelöltek: Szabó Árpád és György Ferencz h. tanárok. A tanítóképző-intézet fejlesztésének ügye is nevezetesen tárgya lesz a gyűlésnek, mely valószínűleg holnap estére végződik.

— Kinevezések a bírói karban.

A király Eördögh Virgil gyulafehérvári törvényszéki elnöknek a kuriai bírói címet és jelleget adományozta és Issékutz János lugosi törvényszéki jegyzőt a vizaknai járásbíróvá albíróvá kinevezte.

— **Az EMKE. emléknapja Miksa Zauszána sírjánál** f. hó 15-én, pénteken délelőtt 11 órakor lesz. A nemeslelkű alapítványt tevő mellszobrát ifju Székely Karoly szobrászművész készítette és ő állítja fel a református temetőben. Az ünnepélyes leleplezésen az EMKE. igazgatósága is képviselve lesz Kolozsvárról jövő tagjaival. Az emlékbeszédet Nagy Károly ref. theol. tanár fogja tartani. Ez uton is kérjük a t. közönséget, hogy mennél nagyobb számmal fejezze ki kegyeletét. A gyülekezés a város-haza előtt lesz.

ebből a jogból új kalap és új ruha? Hát a jog csak ilyen dolog. Van nekünk jogunk anyai, iustállom, hogy a számát se tudjuk; talán meg a jogásznknál is több. Se miatt a sok jog miatt szépen éhen hallhatnánk. A választójognál is nem az a fő, nem az a nyereség az államra, hogy egy millió emberrel több fog szavazni és pálinkázni, mint a mennyi eddig szavazott és ivott; hanem hogy ebből mennyinek van ahhoz való értelmi fejlettsége, hogy a szóban forgó politikai kérdésekről véleményt alkosson, vagy legalább olyan emberre szavazzon, aki minden egyéb érdektől menten tud is, akar is a nemzet fontos ügyében önálló meggyőződést szerezni.

— Ilyenformán a női választó-jognak sem valami nagy barátja?

— Nem én. Még pedig épen azért nem, a mit mondani szerencsém volt. Nem a jog a fő, hanem a hatalom. Önöknek, nagyságos asszonyom, nemcsak joguk, hanem, a mi sokkal több, hatalmuk is akkora van, hogy a szegény rabságban szynlódó férfiak még csak nem is mernek gondolni arra az eshetőségre, hogy valaha ezen zsarnokság alól szabaduljanak. Az igaz, hogy nem is akarnék. Hát akkor mi nek a jog?

— Ugy látszik, csakugyan javíthatatlan. A visszontlátásra.

— **Művészestély.** Az Oltáregyesület november 16-iki művészestélye iránt óriási érdeklődés nyilvánul. Az előjegyzések már is folynak a helyekre, melyeket Földes Ede ur fogad el. A műsört a következő számban fogjuk közölni.

— **A hercegprimás lemondása.** Vaszary Kolos hercegprimás lemondott magas méltóságáról. Hivatalosan mindaddig nem fogják publikálni, amíg az apostoli szentszék elengedhetetlen hozzájárulása és fölmentése meg nem érkezik. Ennek megérkezése után lehet csak szó a hercegprimási méltóság és az esztergomi érsekség betöltéséről. Erre az állásra a legilletékesebb körök véleménye szerint dr. Csernoch János kalocsa érsek a legpozitívabb jelölt. Ami már most az ily módon megüresedő kalocsa érsekség és ezzel kapcsolatosan más püspökségek betöltéséről került a sajtóba, mindaz még időelőtti kombináció.

— **A Protestáns Nőegyesület** e hó 17-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében műsoros összejövetelt rendez. Műsor: 1. Major J. Gyula: „A szegény gyermekért”. Éneklő református egyház iparos dalárdája. 2. Felolvas Lázár István rektorprofesszor. 3. „Tanhauser”-ből „Erzsébet imája”. Éneklő Duust Margit (Marosujvár), harmoniumon kíséri Müller Róbert marosujvári polg. isk. igazgató. 4. Szaval Winkler Katinka. 5. Lányi Ernő: Ima. Éneklő a nőegyesület vegyeskara. — Belépőjegy 50 fillér.

— **A szegény tanulókat segélyező kör** nevében kerem mindazon t. emberbarátokat, kik felruházás céljaira alkalmas női, férfi, gyermek viseltes ruhadarabokat, vagy pénzt adhatnak, sziveskedjenek mielőbb hozzám küldeni adományaikat, mivel nagyon sok szegény tanuló kell segélyeznünk. Török Bertalané, elnök.

— **A r. kath. státus elnökválasztása.** Az erdélyi rom. kath. státus e hó 14-én tartja meg évi közgyűlését, a melynek egyik legfontosabb tárgya lesz a világi elnöki állás betöltése, mely gróf Beldi Ákos lemondásával üresedett meg.

— **Tea-estélyek.** A szegény tanulókat segélyező kör jótékonykezelt, közkedveltségű tea-estélyei 1913. január, február és márczius hó első vasárnapjain lesznek a kollégium tornatermében érdekes programmal.

— **„A kitaszított”** szenzációs társadalmi dráma 2 felvonásban, a híres berlini Deutsches Theater művészeitől előadva került bemutatásra ma este és délután az „Edison” fényjáték színházban. A műsor hét pontból áll és mindegyik kép látványos, szórakoztató és mulattató. — Csütörtökön a Föld történetét Király Pál tartalmas szabad előadásában láttuk és az elismerés hangján kell róla megemlékeznünk. A délutáni előadásokat a mindkét nembeli tanulóifjúság nagy tömegben nézte végig. Este szép számú intelligens közönség jelent meg a kiváló előadáson.

— **Készül a földgázvezeték Sármas és Marosujvár közt.** A mint ismeretes, Torda és Marosujvár már hónapokkal ezelőtt kérték a pénzügyminiszterhez, hogy adjon engedélyt a földgáznak Tordán keresztül Marosujvárra való vezetésére. Kérésüket nyomas argumentumokkal támogatták. Mindkét városban nagyszabású ipartelepek várják készen az új energiát és nem kell attól félni, hogy a vezeték el-

készítése hiábavaló pénzáldozat lesz. A pénzügyminiszter a napokban aláírta a kis-sármás—torda—marosujvári gázvezeték létesítésére vonatkozó okiratot. E szerint a vezeték Tordáig 52 km., innen Marosujvárig 26 km., tehát teljes hossza 78 kilométer lesz. A vezetékhez szükséges vascsöveket az állami vasgyárak szállítják. A vezetékre egyelőre két gyárnak van szüksége, a Tordai vegyészeti gyárnak és a Marosujvári ammoniákszódagyárnak. Ezeknek összesen napi 200.000 köbméter földgázt bocsátanak rendelkezésre, azonban tíz millió korona alaptőkével rövidesen külön részvénytársaság alakul, amely gondoskodni fog a megmaradt mennyiség kiaknázásáról is.

— **Guy de Maupassant:** Egy élet. Regény, fordította Adorján Andor. Az Athenaeum Könyvtár legújabb, gyönyörűkiállítású, 1 korona 90 filléres kötete Maupassantnak, a francziák modern klasszikusának, egyik legszebb alkotását: „Egy élet” című regényét foglalja magában. A nagy elbeszélő művészetének minden mélysége és finomsága, minden ereje és nagysága benne van Jeanne-nak, ennek a tulíuom lelkű és épen azért sokat szenvedő asszonynak történetében. Mert a Jeanne életét beszéli el Maupassant ebben a halhatatlan remekében. Egy csupa sziv és csupa lélek asszonynak történetét, akinek számára az élet minden durvasága és brutalitása; érthetetlen meglepetés. A legtisztább szerelemről álmodik és a legerzékibb, legcsapodarabb férj karjaiba kerül. Mikor minden reménye sárba hull, mikor mindaz, amit szépnek, nagyknak talál; összeomlik, az anyai szeretetben keres kárpótlást. És családik gyermekeiben is. Hogy Maupassant nyelve nek ezernyi szépséget, finomságot, előadásának vonzó bájoságát a regény magyar kiadásában is megérezzük, az Adorján Andornak, a fordítónak érdeme. Meglátszik a könyv minden során, hogy Adorján nemcsak kiváló magyar stílusista, de a francia nyelvnek is egyik legalaposabb ismerője, mert leghalkabb finomságait is ki tudja fejezni. A rendkívül érdekes regény bizonyára csak szaporítani fogja az Athenaeum Könyvtár lelkes híveit.

— **Mesterséges tej.** Rigler kolozsvári professzor nagyszerű, korszakalkotó találmányáról, az eddigi kísérletek alapján egybehangzóan a legkedvezőbbet mondják a szakértői vélemények és hogy menyire egyetemes közéletelési érdekét érint ez a találmány, legjobban bizonyítja, hogy ma már Európa összes államaiban szabadalom védi. Az értékesítést illetőleg pedig a világ minden részéből több mint száznegyven ajánlatot kapott. Dr. Rigler professzornak az a szándéka, hogy Kolozsvárt és Erdélyt kivézi a bérbeadási területek közül és itt az ő személyes felügyelete alatt tejgyárat létesítenek.

— **Négy fillér miatt — hat évi fegyház.** Ez év július hó 12-én Osztrópszky Imre cirkuszi artista a szolnokdobokamegyei Kohó-völgyben állította fel a hajóhintáját. Lakatos János lui Kosztán oláhláposi cigány tíz fillér helyett csak hatot fizetett a hintázásért. Ezért az artista kidobta a hintából a cigányt. Este a korcsmában az artista és a cigány újra verekedni kezdtek. Lakatos segítségére jött Linguár Gábor oláhláposi cigány, aki szivenszurta az artistát. Osztrópszky meghalt. A dési kir. törvényszék esküdtbíróága a napokban ítélkezett ebben az ügyben. Linguárt szándékos emberölés büntette miatt hat évi fegyházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Szentkirály-utca 35. számú ház és telek eladó.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Oh jaj! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG **Éljen!**

és elnyákosítás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kímélő ízűek.

Doboza 1 és 2 k
Próbadoz 50 fill

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban.

Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ** és **EGGER I.** Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Nagyenyeden: **U. Kovács József** és **Schniler Viktor** gyógyszertárában.
Gyulafehérvárt: **Fröhlich Oszkár**, **Vlár Virgil** és **Vértes Miklós** gyógyszertárában.

KOLLARIT

BŐRLEMEZ

caucuk compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedőlemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolat, sem mászólával bevonnani nem kell.

Kapható:

SCHOPPELT és BAUER
vaskereskedőknél
NAGYENYED.

270 8-15 v

Egy nagy szoba

különböző bejárattal, esetleg butorozva (világítás és fűtéssel) azonnal kiadó Kovács Gyula-utczában épült új házban. Értekezhetni: **Bresztowszky Károly**, vagy **Földes Ede** urnál.

Köhögés, rekedség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pémetefű-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név**.

1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor.

Mindenütt kapható!

Csak Réthy-félét fogadjanak el!
292 2-6

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsem tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki úri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. e. úri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgája

GERŐ L., úri szabó.

254 12— Nagyenyed, Fötér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

20

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

Szt László fertőtlenítő

PIPERE- SZAPPAN

175 8—

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ár 70 fill.

húzott drótszállal.

Törhetetlen!

Magyar
Siemens - Schuckert - művek

Budapest, VI, Teréz-körút 36.

299 3—5

Üzlet-áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy fűszer, festék, szízi, rövid, gyapotáru és ásványvíz üzletemet november hó 10-én áthelyezem Főtér 29. szám alá, a Tigris vendéglő sarok helyiségébe.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását jövőre is kérve,

tisztelettel

Harmath Miklós,

326 2—

kereskedő.

Cserépkályhákat

és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányukat gyorsan és pontosan elkészítik megrendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ifj. Biró János, kályhás

243 14—

Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám

GÉPOLAJ!

Értesítés!

Legközelebb üzembe jön

Amerikai rendszerű gépolajgyáram.

E nemből s ily módon

legelső az egész ország területén.

Mindenfajta gép- és henger-olaj minden minőségben.

BENZIN fogyasztók

figyelmét ezúton vagyok bátor újonnan épített s a modern technika legújabb vívmányainak megjelölésére. Ezen felül. Ezen felül felszerelt készülék segítségével legelső minőségű finomított és kétszer tisztított, motorbenzint, automobilbenzint, főtűzítőbenzint több minőségben, teljesen szagtalanul, gyógytári célokra is, továbbá gázolint (világítási célokra), hidrálit (szállítókészítésre), extraktív benzint és terpentinpótlókat gyárthatok, mely elsőrendű termékeimet mérsékelt áron, pontos és gyors kiszolgálás mellett ajánlom tisztelt vevőimnek. — Legfinomabb kártya- és szuszpenziórium! Mindennemű ásványolajtermékek; motorhajós olajok, mozdonyfűtő- és gépkenő-olajok!! — Tűzelő olajok!!

BARUCH JEREMIAS

kőolajfinomítógyára Maros-Vásárhely.

Hírdetéseket
legjutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke

600.000

korona.

Az intézet hivatalos órái
hétköznapokon:
délelőtt 9—12 óráig,
délután 3—4 óráig.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.

Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.

Tartalékalap

400.000

korona.

Üzletfeleink részére

telefon bevezetve

14. szám alatt.